

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2008. november 13.*

A C-324/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Conseil d'État (Belgium) a Bírósághoz 2007. július 12-én érkezett, 2007. július 3-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Coditel Brabant SA**

és

a **Commune d'Uccle,**

a **Région de Bruxelles-Capitale**

között,

a **Société Intercommunale pour la Diffusion de la Télévision (Brutélé)**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: francia.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, A. Ó. Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues (előadó), J. Klučka és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. április 9-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Coditel Brabant SA képviselőjében F. Tulkens és V. Ost ügyvédek,
- a commune d’Uccle képviselőjében P. Coenraets ügyvéd,
- a Société Intercommunale pour la Diffusion de la Télévision (Brutélé) képviselőjében N. Fortemps és J. Bourtembourg ügyvédek,
- a belga kormány képviselőjében J. C. Halleux, meghatalmazotti minőségben, segítője: B. Staelens ügyvéd,

- a német kormány képviselőjében M. Lumma és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

- a holland kormány képviselőjében C. Wissels és Y. de Vries, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében B. Stromsky és D. Kukovec, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2008. június 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK 43. és 49. cikkének, az egyenlő bánásmód elvének és az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának, valamint az abból fakadó átláthatóság követelményének értelmezésére vonatkozik.

- 2 E kérelmet az egyfelől a Coditel Brabant SA (a továbbiakban: Coditel), másfelől az Uccle község, a Région de Bruxelles-Capitale, valamint a Société Intercommunale pour la Diffusion de la Télévision (rövidítve Brutélé) (a továbbiakban: Brutélé) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya Uccle község műsorelosztó hálózata üzemeltetésének a község általi odaítélése egy községközi közös vállalatnak.

Jogi háttér

A nemzeti szabályozás

- 3 A községközi közös vállalatokra vonatkozó 1986. december 22-i belga törvény (*Moniteur belge*, 1987. június 26., 9909. o.; a továbbiakban: a községközi közös vállalatokra vonatkozó törvény) 1. cikke értelmében:

„Több község a jelen törvényben előírt feltételeknek megfelelően, meghatározott községi érdekből, községközi közös vállalatot hozhat létre. E közös vállalatokat nevezzük a továbbiakban községközi közös vállalatnak.”

- 4 E törvény 3. cikke kimondja:

„A községközi közös vállalatok közjogi jogi személyek. Bármely formában és céllal jöttek is létre, nincs kereskedelmi jellegük.”

5 Az említett törvény 10. cikke szerint:

„Minden községközi közös vállalat közgyűlésből, igazgatótanácsból és biztosok testületéből áll.”

6 Ugyanezen törvény 11. cikke értelmében:

„Bármekkora legyen is a különböző tagok alaptókéhez való hozzájárulásának mértéke, mindig a községek rendelkeznek a szavazatok többségével, valamint ők adják a községközi közös vállalat különböző irányítási és ellenőrzési szerveinek elnökeit.”

7 A községközi közös vállalatokra vonatkozó törvény 12. cikke kimondja:

„A közös vállalatban részt vevő községek képviselőit az egyes községek községtanácsai delegálják a közgyűlésbe saját tanácsosaik, polgármestereik és képviselő-testületük tagjai közül.

A közgyűlésben minden község a részesedésének megfelelő számú szavazattal rendelkezik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 8 1969 és 1999 között Uccle község engedélyezte a Coditel számára, hogy az a község területén televíziós műsorelosztó hálózatot hozzon létre és üzemeltessen. 1999. október 28-án az említett község elhatározta e hálózat visszavásárlását 2000. január 1-jei hatállyal.
- 9 Ennek megfelelően Uccle község ugyancsak 1999. október 28-án határozatban pályázati felhívást tett közzé az említett hálózat üzemeltetésének koncesszióba adása céljából. E felhívásra négy vállalkozás – köztük a Coditel – nyújtott be pályázatot.
- 10 2000. május 25-én Uccle község elállt műsorelosztó hálózata üzemeltetése koncesszióba adásának tervétől, és a hálózat értékesítését vette fontolóra.
- 11 2000. szeptember 15-én a műsorelosztó hálózat értékesítésére vonatkozó ajánlattételi felhívás jelent meg a Pályázati értesítőben. Öt vállalkozás tett ajánlatot, köztük a Coditel. Ezen kívül a Brutélé – egy községközi hálózat – vételi ajánlat helyett javasolta, hogy Uccle község tagként csatlakozzon a hálózathoz.
- 12 Mivel Uccle község úgy vélte, hogy az öt ajánlat közül négy elfogadhatatlan, és a Coditeltől származó, egyedüli elfogadható ajánlat túl alacsony árat jelöl meg, a község 2000. november 23-án elállt a községi műsorelosztó hálózat értékesítésétől.

13 Ugyancsak 2000. november 23-án a község elhatározta, hogy csatlakozik a Brutéléhez, átengedve neki a műsorelosztó hálózata üzemeltetését.

14 E határozat indokolása többek között a következő megállapításokat tartalmazza:

„Tekintettel a Brutélé azon ajánlatára, mely szerint Uccle község csatlakozása esetén neki külön, önálló döntési jogkörrel rendelkező üzemeltetési alágazatot hoznak létre.

Figyelembe véve, hogy ezen önállóság különösen a következő területekre terjed ki:

- az elosztott műsorok kiválasztása;
- az előfizetési és csatlakozási díjak;
- beruházásokra és munkálatokra vonatkozó politika;
- személyek bizonyos köre számára kedvezmények vagy előnyök nyújtása;
- a hálózaton keresztül nyújtott egyéb szolgáltatások jellege és a szolgáltatásnyújtás módja, valamint annak lehetősége, hogy a község alapokmányában meghatározott célkitűzések keretébe tartozó, a község érdekében álló feladatok megvalósításával – mint például községi Intranet, internetes oldal létrehozása, illetve e célból a személyzet kiképzése – a községközi hálózatot lehet megbízni.

Tekintettel arra, hogy ennek keretében:

- a Brutélé eredménykimutatást és tevékenységi mérleget készít az uccle-i hálózatról;
- Uccle [község] a Brutélé igazgatótanácsában egy igazgatóval, annak brüsszeli üzemeltetési tanácsában három igazgatóval fog rendelkezni, továbbá egy számviteli biztosi megbízással és egy községi szakértővel.

Figyelembe véve, hogy a Brutélé kötelezettséget vállal az uccle-i hálózat teljes lefedettségének biztosítására és a hálózat kapacitásának egy éven belül történő növelésére annak érdekében, hogy amennyiben a község kívánja, a következő szolgáltatásokat fejlessze ki:

- televíziós szolgáltatás szélesítése: további műsorok és »a műsorcsomag«;
- »pay per view« műsorok;
- internet-hozzáférés;
- internetes telefon;
- térfigyelés;

- nagysebességű adatátvitel.

Figyelemmel arra, hogy az éves járandóság az alábbiakból tevődik össze:

- a) a televíziós alapsomag bevételei 10%-ának megfelelő díj (31 000 előfizetővel és évi 3400 BEF-kal számolva [HÉA és szerzői jogdíjak nélkül]): évente 10 540 000 BEF;
- b) a Canal + és a »bouquet« (műsorcsomag) forgalma 5%-ának kifizetése;
- c) valamennyi szolgáltatás által termelt nyereség teljes egészének kifizetése.”

15 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy Uccle községnek a Brutélében 76, egyenként 200 000 BEF értékű társasági részt kellett jegyeznie. Másfelől a község lehetőséget kért és kapott a Brutélétől arra, hogy bármikor egyoldalúan dönthesse a közös vállalatból való kilépéséről.

16 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az is kiderül, hogy a Brutélé olyan községközi közös vállalat, melynek tagjai közé községek és egy kizárólag községeket tömörítő társulás tartozik. Magánjogi személyek számára a közös vállalat nem nyitott. A közös vállalat igazgatótanácsa a községek képviselőiből áll – községenként legfeljebb háromból –, akiket a közgyűlés nevez ki, amelyet szintén a községek képviselői alkotnak. Az igazgatótanács rendelkezik a legszélesebb jogkörrel.

- 17 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint a községek két ágazatba vannak osztva, melyek közül az egyikben a Brüsszeli régióba tartozó községek találhatóak, amelyek alágazatokba oszthatók. Mindkét ágazaton belül ágazati tanács jön létre, melynek tagjai a községek tisztviselői, akiket a községek ajánlására a közgyűlés nevez ki, a társasági részek tulajdonosait képviselő különálló csoportokban ülésezve, melyeket a községek mutatnak be. Az igazgatótanács átruházhatja az ágazati tanácsra hatáskörének azon részét, amely az egyes alágazatok sajátos problémáira vonatkozik, különösen a díjszabásra, a munkálatok és befektetések tervezésére, ezek finanszírozására, a sajtókampányra vonatkozóan, továbbá az üzemeltetési ágazatot alkotó különböző alágazatok közös problémáira vonatkozóan. A Brutélé alapító okiratában szereplő további szervek a közgyűlés, melynek határozatai valamennyi tagra nézve kötelezőek, a főigazgató, a szakértők testülete, amelynek tagjai megbízott községi tisztviselők, akik az igazgatóknak segédkeznek, és akikből minden igazgatóra egy jut, végül a felügyelő-bizottság testülete. A főigazgatót, a szakértőket és a biztosokat az igazgatótanács vagy a közgyűlés nevezi ki.
- 18 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat másrészt pontosítja, hogy a Brutélé tevékenységének jelentős részét tagjaival együtt végzi.
- 19 2001. január 22-én a Conseil d'État-hoz (Belgium) benyújtott keresetlevelével a Coditel keresetet indított az Uccle község Brutéléhez való csatlakozásáról szóló 2000. november 23-i határozat megsemmisítése iránt. E keresetlevelében a Coditel azt kifogásolta, hogy a község anélkül csatlakozott a Brutéléhez – rábízva műsorelosztó hálózata üzemeltetését – hogy összehasonlította volna e megoldás előnyeit a műsorelosztó hálózat koncesszióba adásának előnyeivel. A Coditel szerint így eljárva Uccle község megsértette többek között a közösségi jogban előírt hátrányos megkülönböztetés tilalmát és az átláthatóság követelményét.
- 20 A Brutélé cáfolta ezen állítást, azzal érvelve, hogy ő pusztán egy községközi közös vállalat, melynek tevékenysége a tagjait alkotó községek számára van fenntartva és nekik van szánva, továbbá hogy alapokmánya lehetővé tette Uccle község számára, hogy üzemeltetési alágazatként közvetlen és pontosan meghatározott ellenőrzést

gyakoroljon a Brutélé ezen alágazatba tartozó tevékenysége felett, amely ellenőrzés pontosan megfelel annak, amelyet a község a saját belső szolgálatai felett gyakorol.

- 21 A Conseil d'État szerint Uccle község Brutéléhez való csatlakozása a közösségi jog szerint nem szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzésnek minősül, hanem közszolgáltatási koncesszióknak. A közbeszerzésre vonatkozó közösségi irányelvek nem alkalmazandók az ilyen koncesszióra, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma azonban magában foglalja a koncesszió odaítélésére vonatkozó átláthatóság követelményét, a Bíróság C-324/98. sz., Telaustria Verlags GmbH és Telefonadress GmbH ügyben 2000. december 7-én hozott ítéletéből (EBHT 2000., I-10745. o.) eredő ítélkezési gyakorlatnak megfelelően. Ahhoz, hogy a közösségi jogi követelményeknek eleget tegyen, Uccle községnek főszabály szerint versenyeztetéshez kellett volna folyamodnia annak megvizsgálása érdekében, vajon műsor-elosztó hálózatának a felperes vállalkozás vagy más piaci szereplők részére történő koncesszióba adása nem jelentett volna kedvezőbb megoldást ahhoz képest, amit végül választott. A Conseil d'État arra keres választ, hogy el kell-e tekinteni e közösségi jogi követelmények alkalmazásától a Bíróság C-107/98. sz., Teckal-ügyben 1999. november 18-án hozott ítéletén [EBHT 1999., I-8121. o.] alapuló ítélkezési gyakorlata értelmében, amely szerint e követelmények nem alkalmazandók akkor, ha a koncesszionárius a koncesszióba adó hatóság ellenőrzése alá tartozik, és tevékenységének jelentős részét ez utóbbival együtt végzi.
- 22 Ilyen körülmények között a Conseil d'État felfüggesztette eljárását, és a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1) Csatlakozhat-e egy község – versenyeztetés nélkül – kizárólag más községeket és községközi társulásokat tömörítő (»tisztán« községek közöttinek nevezett) közös vállalathoz abból a célból, hogy átengedje neki műsor-elosztó hálózatának üzemeltetését, tudva, hogy a közös vállalat tevékenységének érdemi részét kizárólag tagjaival együtt, őket mentesítve végzi, és hogy az ehhez kapcsolódó döntéseket az igazgatótanács, valamint ez utóbbi által rájuk ruházott hatáskör keretein belül az ágazati tanácsok hozzák meg, amelyek a közhatalom képviselőiből álló, alapokmányban meghatározott szervek, és amelyek a tagok többségével hoznak határozatot?

- 2) A közös vállalat tagjai vagy – az üzemeltetési ágazatok, illetve alágazatok esetében – azok egy része által a közös vállalat döntései felett így, az alapokmányban meghatározott szerveken keresztül gyakorolt felügyeletet úgy kell-e tekinteni, mint amely a saját szolgálataik feletti ellenőrzéshez hasonlókat tesz lehetővé számukra?

- 3) Ahhoz, hogy ezt a felügyeletet és ezt az ellenőrzést hasonlóknak lehessen tekinteni, önállóan kell-e ezeket gyakorolnia valamennyi csatlakozott tagnak, vagy elegendő, ha azokat a tagok többsége gyakorolja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdéstről

²³ Az első és a második kérdést a köztük lévő kapcsolat miatt együttesen kell megvizsgálni.

²⁴ Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy a Brutéléhez való csatlakozással Uccle község a Brutélére bízta műsorelosztó hálózata üzemeltetését. A határozatból az is kitűnik, hogy a Brutélé bevétele nem a községtől származik, hanem a hálózatot használók befizetéseiből. A finanszírozás e módja a közszolgáltatási koncesszióra jellemző (a C-458/03. sz. Parking Brixen ügyben 2005. október 13-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-8585. o.] 40. pontja).

- 25 A közszolgáltatási koncessziós szerződések nem tartoznak a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelv (HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 322. o.) hatálya alá. Noha az ilyen szerződések nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá, az azokat megkötő hatóságok mégis kötelesek tiszteletben tartani általában a Szerződés alapvető szabályait, és különösen az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmód elvét, valamint az abból következő átláthatóság követelményét (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Telaustria és Telefonadress ügyben hozott ítélet 60–62. pontját és a C-231/03. sz. Coname-ügyben 2005. július 21-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-7287. o.] 16–19. pontját). Az átláthatóság követelménye – anélkül, hogy szükségszerűen pályázat kiírására vonatkozó kötelezettséget foglalna magában – megkívánja, hogy a koncesszióba adó hatóság minden potenciális ajánlattevő számára megfelelő mértékű nyilvánosságot biztosítson, amely lehetővé teszi a szolgáltatási koncesszió versenyre történő megnyitását, és az odaítélési eljárás pártatlanságának ellenőrzését (lásd ilyen értelemben a fent hivatkozott Telaustria és Telefonadress ügyben hozott ítélet 62. pontját, valamint a fent hivatkozott Coname-ügyben hozott ítélet 21. pontját).
- 26 Kizárt az EK 12., EK 43. és EK 49. cikkben írt szabályok, valamint azon általános elvek alkalmazása, amelyeknek ezek a különös kifejeződései jelentik, ha a koncesszió jogosultja felett a koncesszióba adó hatóság olyan ellenőrzést gyakorol, mint amelyet a saját szolgálatai felett, és ha e jogosult a tevékenységét lényegében az őt fenntartó hatósággal vagy hatóságokkal együtt végzi (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítélet 50. pontját és a fent hivatkozott Parking Brixen ügyben hozott ítélet 62. pontját).
- 27 A nemzeti bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban e feltételek közül a másodikra vonatkozóan pontosította, hogy a Brutélé tevékenységének érdemi részét tagjaival együtt végzi. Ennélfogva az első feltétel teljesülését kell megvizsgálni, amely szerint a koncesszióba adó hatóságnak vagy hatóságoknak ahhoz hasonló ellenőrzést kell gyakorolniuk a koncesszió jogosultja felett, mint amelyet a saját szolgálataik felett gyakorolnak.

- 28 Annak megítélésekor, hogy a koncesszióba adó hatóság a saját szolgálatai feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol-e, figyelemmel kell lenni a jogszabályi rendelkezések és a releváns körülmények összességére. E vizsgálat eredményének annak kell lennie, hogy a kérdéses koncesszionárius olyan ellenőrzés alatt áll, amely lehetővé teszi a koncesszióba adó hatóság számára e koncesszionárius döntéseinek befolyásolását. Olyan befolyásnak kell fennállnia, amely kiterjed mind a stratégiai célokra, mind e koncesszionárius fontos döntéseire (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Parking Brixen ügyben hozott ítélet 65. pontját és a C-340/04. sz., Carbotermo és Consorzio Alisei ügyben 2006. május 11-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-4137. o.] 36. pontját).
- 29 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő releváns körülmények közül elsősorban a koncesszionárius tőkéje feletti rendelkezést, másodsorban a koncesszionárius döntéshozatali szerveinek összetételét, harmadsorban pedig az igazgatótanács jogkörének terjedelmét kell figyelembe venni.
- 30 Az első körülményre vonatkozóan emlékeztetni kell arra, hogy kizárt annak lehetősége, hogy a koncesszióba adó hatóság a saját szolgálatai felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakoroljon a koncesszionárius felett, ha valamely magánjogi vállalkozásnak részesedése van a koncesszionárius tőkéjében (lásd ebben az értelemben a C-26/03. sz., Stadt Halle és RPL Lochau ügyben 2005. január 11-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-1. o.] 49. pontját).
- 31 Ezzel szemben az a körülmény, hogy a koncesszióba adó hatóság más közjogi hatóságokkal együtt a koncesszionárius teljes tőkéjével rendelkezik – anélkül, hogy ez döntő tény volna –, arra mutat, hogy e közjogi hatóság e vállalkozás felett a saját szolgálatai felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorol (a fent hivatkozott Carbotermo és Consorzio Alisei ügyben hozott ítélet 37. pontja és a C-295/05. sz. Asemfo-ügyben 2007. április 19-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2999. o.] 57. pontja).

- 32 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy az alapügyben a konceszionárius olyan községközi közös vállalat, amelynek tagjai közé községek és egy kizárólag községeket tömörítő társulás tartoznak, és amely magánjogi személyek számára nem nyitott.
- 33 Másodsorban az iratokból kiderül, hogy a Brutélé igazgatótanácsa a csatlakozott községek képviselőiből áll, akiket a közgyűlés nevez ki, amelyet szintén a községek képviselői alkotnak. A községek képviselőit a községközi közös vállalatokra vonatkozó törvény 12. cikke értelmében az egyes községek községtanácsai delegálják a közgyűlésbe saját tanácsosaik, polgármestereik és képviselő-testületük tagjai közül.
- 34 Az a körülmény, hogy a Brutélé döntéshozó szervei a Brutéléhez csatlakozott közzogi hatóságok által delegált személyekből állnak, azt mutatja, hogy e közzogi hatóságok uralják a Brutélé döntéshozó szerveit, így meghatározó befolyást gyakorolhatnak mind stratégiai célkitűzéseire, mind fontos döntéseire.
- 35 Harmadsorban az ügy irataiból kiderül, hogy a legszélesebb jogkörrel a Brutélé igazgatótanácsa rendelkezik. Az igazgatótanács határozza meg többek között a díjszabásokat. Ezen kívül lehetősége – de nem kötelezettsége – van az ágazati vagy az alágazati tanácsokra bízni az adott ágazat vagy alágazat bizonyos sajátos problémáinak megoldását.
- 36 Felmerül a kérdés, hogy a Brutélé e ténynél fogva olyan piaci feladatokkal és önállósággal rendelkezik-e, amely kétségesse tenné a hozzá csatlakozott közzogi hatóság által gyakorolt ellenőrzést.

- 37 E tekintetben meg kell említeni, hogy a Brutélé nem részvénytársaság formájában jött létre, amely céljait a részvényesektől függetlenül követheti, hanem községgközi közös vállalatként, amelyre a községgközi közös vállalatokra vonatkozó törvény az irányadó. Ráadásul e törvény 3. cikke értelmében a községgközi közös vállalatoknak nincs kereskedelmi jellege.
- 38 Úgy tűnik, hogy az említett törvényből – a Brutélé alapokmányával kiegészítve – az derül ki, hogy a Brutélé alapokmányban meghatározott célja azon községgközi érdek megvalósítása, amelyre tekintettel a Brutélé létrejött, és a Brutélé a hozzá csatlakozott közjogi hatóságok érdekein kívül semmiféle más érdeket nem képvisel.
- 39 Fenntartva, hogy a kérdést előterjesztő bíróság ellenőrzi e tényeket, mindebből az következik, hogy a Brutélé igazgatótanácsának rendelkezésére álló jogkör terjedelme dacára a Brutélé nem rendelkezik olyan önálló mozgástérrel, amely kizárná, hogy a hozzá csatlakozott községek a saját szolgálataik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakoroljanak a Brutélé felett.
- 40 E megfontolások érvényesülnek *a fortiori* abban az esetben, amikor a községgközi közös vállalat tevékenységéhez kapcsolódó döntéseket az ágazati vagy alágazati tanácsok hozzák meg az igazgatótanács által rájuk ruházott hatáskör keretében. Ugyanis amikor egy vagy több csatlakozott község alkotja a közös vállalat tevékenységének valamely ágazatát vagy alágazatát, akkor a község vagy községek által gyakorolt ellenőrzés még szigorúbb, mint a csatlakozott községek által az említett közös vállalat általános szervei felett együttesen gyakorolt ellenőrzés.
- 41 Mindezekből következik, hogy annak fenntartása mellett, hogy a kérdést előterjesztő bíróság ellenőrzi a szóban forgó községgközi közös vállalat önállóságával kapcsolatos tényeket, az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között a községgközi közös vállalathoz csatlakozott közjogi hatóságok által a közös vállalat döntései felett az alapokmányban meghatározott szerveken keresztül gyakorolt ellenőrzést úgy lehet

tekinteni, mint amely lehetővé teszi e hatóságok számára a saját szolgálataik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzés gyakorlását.

42 Következésképpen az első és második kérdésre azt a választ kell adni, hogy:

- Nem ellentétes az EK 43. és 49. cikkel, az egyenlő bánásmód elvével és az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmával, valamint az abból fakadó átláthatóság követelményével, hogy a közjogi hatóság – versenyeztetés nélkül – kizárólag közjogi hatóságokat tömörítő közszékhelyi közös vállalatnak ítélje a közszolgáltatási koncessziót, ha e közjogi hatóságok a közös vállalat felett a saját szolgálataik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorolnak, és az említett közös vállalat e közjogi hatóságokkal együtt végzi tevékenységének érdemi részét.

- Annak fenntartása mellett, hogy a kérdést előterjesztő bíróság ellenőrzi a szóban forgó közszékhelyi közös vállalat önállóságával kapcsolatos tényeket, az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között, amikor a döntéseket a kizárólag közjogi hatóságok tulajdonában álló közszékhelyi közös vállalatnak az ezen közös vállalat alapokmányában meghatározott, a csatlakozott közjogi hatóságok képviselőiből álló szervei hozzák, e döntéseknek az említett közjogi hatóságok általi ellenőrzése úgy tekinthető, mint amely lehetővé teszi e közjogi hatóságok számára a saját szolgálataik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzés gyakorlását.

A harmadik kérdésről

- 43 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy abban az esetben, ha a közjogi hatóság valamely közfeladat ellátásának átruházása érdekében olyan községközi közös vállalathoz csatlakozik, amelynek összes tagja közjogi hatóság, akkor a közös vállalat felett a csatlakozott közjogi hatóságok által gyakorolt ellenőrzést a saját szolgálataik felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonlóan lehet-e tekinteni, akár önállóan, akár együttesen – adott esetben a többség szavazata alapján – gyakorolják azt.
- 44 Egyrészt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint, amikor a koncesszionárius több közjogi hatóság tulajdonában áll, a tevékenység lényeges részére vonatkozó feltétel teljesülhet úgy is, hogy e koncesszionárius által az összes közjogi hatósággal együtt végzett tevékenységet veszik figyelembe (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Carbotermo és Consorzio Alisei ítéletek 70. és 71. pontját és a fent hivatkozott Asemfo-ügyben hozott ítélet 62. pontját).
- 45 Az ezen ítélkezési gyakorlat alapjául szolgáló érveléssel összhangban állna, ha úgy tekintenék, hogy a közjogi hatóságok által gyakorolt ellenőrzésre vonatkozó feltétel a koncesszionáriust tulajdonló közjogi hatóságok által együttesen gyakorolt ellenőrzést figyelembe véve is teljesíthető.
- 46 Az ítélkezési gyakorlat megköveteli, hogy a koncesszionárius felett a közjogi hatóság által gyakorolt ellenőrzés hasonló legyen a közjogi hatóság által saját szolgálatai felett gyakorolt ellenőrzéshez, de nem szükséges, hogy azzal mindenben egyező legyen (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Parking Brixen ügyben hozott ítélet 62. pontját). Fontos, hogy a koncesszionárius felett gyakorolt ellenőrzés tényleges legyen, azonban nem szükséges, hogy azt a közjogi hatóság egyedül gyakorolja.

- 47 Másrészt abban az esetben, amikor több közzogi hatóság határoz úgy, hogy közfeladatát közös koncesszionárius útján látja el, természetesen kizárt annak lehetősége, hogy e hatóságok egyike – hacsak nem rendelkezik többségi részesedéssel e vállalkozásban – egyedül meghatározó ellenőrzést gyakoroljon a koncesszionárius felett. Ilyen esetben az a követelmény, hogy az ellenőrzést egyetlen közzogi hatóság gyakorolja, a versenyzetési kötelezettség előírásával volna egyenértékű a legtöbb esetben, amikor a közzogi hatóság olyan más közzogi hatóságokból álló csoporthoz kívánna csatlakozni, mint amilyen a közszéki közös vállalat.
- 48 Márpedig az ilyen eredmény nem állna összhangban a közbeszerzésekre és a koncessziókra vonatkozó közösségi szabályrendszerrel. Elfogadott ugyanis, hogy a közzogi hatóság közfadatait saját közigazgatási, műszaki és egyéb eszközeivel is végrehajthatja, anélkül hogy köteles lenne igénybe venni a szolgálataihoz nem tartozó, külső jogalanyokat (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Stadt Halle és RPL Lochau ügyben hozott ítélet 48. pontját).
- 49 A közzogi jogalanyok ezt, a közfadataik saját eszközökkel való végrehajtására vonatkozó lehetőségüket más közzogi hatóságokkal együttműködve is megvalósíthatják (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Asemfo-ügyben hozott ítélet 65. pontját).
- 50 El kell tehát fogadni, hogy abban az esetben, amikor több közzogi hatóság tulajdonában áll az a koncesszionárius, amelyre a közzogi hatóságok valamely közfeladat ellátását bízzák, akkor e koncesszionárius közzogi hatóságok általi ellenőrzése e hatóságok által együttesen gyakorolható.
- 51 Mivel közösségi szerről van szó, az igénybe vett döntéshozatali eljárásnak, így a többség szavazatával történő döntéshozatalnak, nincs jelentősége.

- 52 E megállapításnak nem mond ellent a fent hivatkozott Coname-ügyben hozott ítélet sem. Igaz, abban a Bíróság megállapította, hogy a 0,97%-os részesedés oly csekély, hogy nem teszi lehetővé a község számára a közfeladatot ellátó koncesszionárius feletti ellenőrzés gyakorlását (lásd a fent hivatkozott Coname-ügyben hozott ítélet 24. pontját). Mindazonáltal az említett ítélet hivatkozott részében a Bíróság nem vizsgálta azt a kérdést, hogy az ellenőrzés együttesen is végezhető-e.
- 53 Ráadásul egy későbbi ítéletében – nevezetesen a fent hivatkozott Asemfo-ügyben hozott ítéletének 56–61. pontjában – a Bíróság elfogadta, hogy bizonyos körülmények között a hatóság által gyakorolt ellenőrzésre vonatkozó feltétel teljesülhet akkor is, ha az ilyen hatóság a közvállalkozás tőkéjének csupán 0,25%-ával rendelkezik.
- 54 Következésképpen a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy abban az esetben, ha a közjogi hatóság valamely közfeladat ellátásának átruházása érdekében olyan községközi közös vállalatba csatlakozik, amelynek összes tagja közjogi hatóság, akkor a közös vállalat felett a csatlakozott közjogi hatóságok által gyakorolt ellenőrzést a saját szolgálataik felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonlóan lehet tekinteni, akár önállóan, akár együttesen – adott esetben a többség szavazata alapján – gyakorolják azt.

A költségekről

- 55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Nem ellentétes az EK 43. és 49. cikkel, az egyenlő bánásmód elvével és az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmával, valamint az abból fakadó átláthatóság követelményével, hogy a közjogi hatóság – versenyeztetés nélkül – kizárólag közjogi hatóságokat tömörítő közszélgközi közös vállalatnak ítélje a közszolgáltatási koncessziót, ha e közjogi hatóságok az közös vállalat felett a saját szolgálataik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorolnak, és az említett közös vállalat e közjogi hatóságokkal együtt végzi tevékenységének érdemi részét.
- 2) Annak fenntartása mellett, hogy a kérdést előterjesztő bíróság ellenőrzi a szóban forgó közszélgközi közös vállalat önállóságával kapcsolatos tényeket, az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között, amikor a döntéseket a kizárólag közjogi hatóságok tulajdonában álló közszélgközi közös vállalatnak az ezen közös vállalat alapokmányában meghatározott, a csatlakozott közjogi hatóságok képviselőiből álló szervei hozzák, e döntéseknek az említett közjogi hatóságok általi ellenőrzése úgy tekinthető, mint amely lehetővé teszi e közjogi hatóságok számára a saját szolgálataik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzés gyakorlását.
- 3) Abban az esetben, ha a közjogi hatóság valamely közfeladat ellátásának átruházása érdekében olyan közszélgközi közös vállalathoz csatlakozik, amelynek összes tagja közjogi hatóság, akkor a közös vállalat felett a csatlakozott közjogi hatóságok által gyakorolt ellenőrzést a saját szolgálataik felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonlóan lehet tekinteni, akár önállóan, akár együttesen – adott esetben a többség szavazata alapján – gyakorolják azt.

Aláírások